

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Directoriu[m] i[n] co[m]mun]e s[an]c[t]o[rum]. De Virginibus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

De Virginibus

Ra **C**Ita etiam pro semetipso offerre dona pro peccatis, scilicet suis dimittendis: sicut et pro peccatis populi.

b **C** Nec quisquam sibi assumat honorem, scilicet pontificatus.

c **C** Sed qui

capit, dicens: **N**on audemus nos inferere aut comparare quibusdam qui seipsum commendant. Tunc sequitur presens epistola. **u** **C** Fratres qui gloriatur, gloria, siue ego siue alius.

† Ps. 2. b. **S**iliius meus, scilicet naturalis: non ad optivus. **g** **C** Es tu, singulariter. **h** **C** Ego hodie, id est in eternitate. **i** **C** Genui te, ille qui sic locutus est ad eum clarificavit eum. **k** **C** Quoad mo. **l** **C** Tu es sa, in eternum, non ad tempus sicut aaron. **m** **C** Secundum ordinem melchi, id est in dignitate et ritum ordinis sacerdotum melchisedech.

Ps. 109. a

Postilla

Qui gloriatur in domo glorie tur. Non enim etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus in eo.

a **C** pro populo: ita etiam pro semetipso offerre dona pro peccatis: nec quisquam sibi assumat honorem: sed qui vocatur a deo tanquam aaron: Sic et christus non semetipsum clarificavit ut pontifex fieret: sed qui locutus est ad eum: **F**ilius meus est tu: ego hodie genui te: quemadmodum et in alio loco dicit: **T**u es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech.

Episto. de v. g. II. Co. X. d. vi
q ad si. c. z ca. XI. a. v. in p. n.

Qui gloriatur in domino gloriatur. Non enim qui seipsum commendat ille probatur est: sed quem deus commendat. Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee: sed et supportare me: Emulor enim vos dei emulatione. Respondi enim

g **C** In domino gloriatur. **z** y. quasi diceret: de bono opere non mihi gloriam attribuo: sed deo a quo omne bonum est sicut a principali agente. **p** **C** Non enim qui seipsum commendat, scilicet propter gloriam querens. **q** **C** Ille probatus est, id est approbatus a deo. **r** **C** Sed quem deus commendat. **z** y. id est commendabile facit virtutibus et signis. **s** **C** Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee. **z** y. id est modicum gloriarer de regimine meo: quia revera plus possem gloriari: quod tamen estimationem indiscretorum reputatur insipientia. **t** **C** Sed et supportate me. **z** y. id est patienter audite sicut subditum prelatum suum. **v** **C** Emulor enim vos. **z** y. id est ferenter diligo. **x** **C** Dei emulatione, id est charitativa dilectione. **y** **C** Respondi enim vos, scilicet annulo fidei.

Post

b

A a **C**Uni viro. scz christo. **b** **C**Uirgi-
ne. **A**yra. quantum ad fidei integritates.
c **C**astam. quantum ad vite puritate.
d **C**hibere christo. qui solus e spo-
sus ecclesie.

Postilla

D **D**evir. **P**recep-
non ha-
beo etc.
An initiu illu eple
scribit scis paul
in eo. ca. **S**actifica-
tus est vir fidelis p
mlere fidelē. **T**ac
sequit pns epla q
legit i missa de vir-
ginib. **e** **C**fra-
tres devir. **p**re-
no ha. **B**oz. scz vt
ptineat vel nubāt.
f **C**onsiliū autē
do. **A**y. tāq d me-
liori bono. **s** de pti-
nēdo. **g** **C**āq
mife. **p**se. a deo.
Boz. i. apatū mi-
hi misericordie pces-
sus. **h** **C**Uir
fide. in dispelatioe
mibi credita: vnde
credēdū est mibi in
consiliis: vñ ex hoc
habēt q acquiescē
dū est cōsilio flari.
i **C**ristimo em
hoc esse bo. **B**oz.
scz manere in vgi-
nitate. **k** **C**Pro-
pter instā. neces.
qm ho. bo. est sic
esse. **A**y. f. ad vitā
dū occupationē cir-
ca necessaria vite q
sentis: q incūbit cō-
iugatis circa. pūsi-
onē vxoris z plis:
per quā hō retrahit a bono pteplatiois z
diuine dilectiois. **l** **C**Alliga. es vxori
noli querere solu. **A**y. qz foristan cade-

a **s**tm christo. **s** integrā fide z purā cōuersionē.
b **v**os vni viro virginem castam
c **s** pūtare. **s** sponso ecclie.
d **e**xhibere christo.
e **A**lia epistola de virginibus.
f **l**. Corinth. VII. e. circa medium.
g **D**e virginib
h **s** an nubant vel cōtineant.
i **p**receptum nō habeo:
k **s** de meliore
l **c**onsiliū autē do tāq
m **s** officij apostolatus. **s** adeptus
n **m**isericordiā cōsecutus a deo ut
o **s** ecclesie z christo. **s** puro. **s** castitate seruare.
p **s**um fidel. **q**ristimo em hoc bonū
r **s** offerentē. **s** contugium.
s **e**ssē ppter instantē necessitatem:
t **s** in virginitate.
u **q**m homi bonū est sic eē. **v**lligā/
v **s** matrimonialiter. **s** post qz cōsumatū op-
w **t**us es vxori noli querere solutio-
x **s** si cōtinere vis.
y **n**ē. **S**olur es ab vxore: noli que-
z **s** scz tamen
aa **r**ere vxorē. **S**i aut accepis vxorē n-
ab **s** desponsata fuerit.
ac **n**ō peccasti. **E**t si nupsent virgo/
ad **s** anxietatem **s** copales
ae **n**ō peccauit. **T**ribulationē tñ car p
af **l**abores. **s** in
ag **n**is habebūt hmōi. **E**gō aut vob q
ah **d**ulcendo vt possit nubere.
ai **p**arco. **H**oc itaq dico frēs. **z** e-
aj **s** ad merēdū becideo nullus inutiliter exponat.
ak **p** breue ē. **R**eliquū ē vt q habēt

res per incōtinentiā: epyti em delectatio-
nē vener eoz in actu iugali reuertuntur
ad eā de facili. in **C**Solut es ab yr.
noli gre. so. si vis ptinere qd mai^o e bo-
nū. n **C**Si aut ac. yr. nō pec. **A**y. qz b
est licitū viro z etiā
mulieri. o **C**Et si
nup. vir. nō pec-
z b manifeste est cō-
tra illos hereticos
q pāenant mrimo-
niū. p **C**Tribu-
latis. tñ car. ha-
hmōi. **B**oz. f. pū-
gati: qz hēbūt solli-
citudinē z affectio-
nē p rebus necessa-
rijs. pcurādis: z si-
bi et pueris suis: **A**n leui^o e esse sine
iugio. q **C**Ego
aut vo. par. **A**y.
q. d. nō solū ostēdā
vob viā pfectionis
q difficilis est i ob-
seruātia vginitat:
sed etiā mrimoniū
pcedo: ad qd licite
potest accedere cō-
descēdendo in hoc
infirmatati vestre.
r **C**Hoc itaq di-
co frēs tps bre.
est. **A**y. scz vite bu-
manē: q qlibet de-
bet inqstūm pōrad
perfectionē conari
quādiu habet tps
merēdi. o **C**Re-
liquū est. i. hoc so-
lum restat ad agen-
dū. **r** **C**Et qui
habent vxores
rang nō habent
tes sint. **A**yra qd
fit dupliciter. **A**no
modo vt reddāt debitū: nō tamē erigant.
Alio mō pfect^o vt vterqz coniugū de cōi-
cōsensu incipiāt cōtinere. ppter mai^o bo-

De Virginibus

A Confitebor
nomini tuo. ^{f. cō-}
fessione laudis.
b Quā adiu-
tor et p̄ceptor factus
es mihi. scz
p̄ceptor in tenta-
tione diaboli et ad-
iutor in promocio-
ne boni. **c** Et li-
berasti cor meū
a p̄ditione. i. a vi-
tio gula et luxurie.
d Calaqueo li-
gue iniquā. i. a vitio
diractionis. **e** Et
a la. ope. mēda-
ciū. scz permissi-
f. Et in cōspe-
astantiū. scz ange-
loz qui tibi astant.
g Factus es mi-
hi adiutor. cōtra
hostes corporales
et sp̄iales. **h** Et
liberasti me f̄m
mul. miscōie no-
mis tui: a rugie.
pp̄ar. ad escā: de
ma. grētū aiām
meā. qz diabolus
tanq̄ leo rugiens
circūit querēs quē
deuoret. **i** Et d̄-
poz. tribu. q̄ cir-
me: a pressu. flā.
scz incentiuarū libi-
dinis. **k** Que
circū. me. scz p̄ fo-
mitem existentē in
carne mea. **l** Et
in medio ignis.
scz libidinosi ardo-
ris. **m** Et hō suz
estuata. De alti-
tudi. i. p̄funditate.
n Et tr̄ inferi
scz i qua parte sunt
d̄nati: sed ad lym-

^{f laudo nomē.}
Confitebor noi tuo: qm̄ adiutor
^{f ad superandum mala}
et p̄ceptor factus es mihi: et libera-
^{f a corporali corruptione} ^{f a malis}
sti cor̄p̄ meū a p̄ditione. **Ala-**
^{f persuasionibus.} ^{f dicentiū.}
queo ligue inique: et a labijs ope-
rantiū mendaciū: et in cōspectu
^{f demonū et maloz hominū}
astantiū factus es mihi adiutor.
Et liberasti me f̄m multitudinez
^{f confurgētis.} ^{f bestis: demonib⁹ et ty-}
miscōie nois tui. **Rugientib⁹** q̄
^{f rannis} ^{f p̄restantibus}
parati ad escā: de manib⁹ grētū
^{f i. labijs p̄ncipiū unde egressi sūt}
aiām meā: et de portis tribulatio-
^{f mine ad terrendū virgines vt abnegarēt christū.}
nū q̄ circū d̄derūt me. **P̄ssura**
^{f ab incēdio corporali et sp̄iali.} ^{f ardoris}
flāme q̄ circū dedit me: et i medio
^{f libidinosos.} ^{f exusta.} ^{f p̄funditate}
ignis nō sū estuata. **De altitudine**
^{f poraginis} ^{f detractoria.}
ventr̄ inferi: et a lingua coinquinata
^{f diabolo et etiā alijs h̄-}
et a verbo mēdaci: et a rege iniq̄:
^{f gibus.} ^{f deceptoris.}
et a lingua iniusta libera sti me.

Alia epistola de Virginibus.
Sap. VII. a. in principio.
Sapientia vin-
^{f increata.} ^{f bono pa-}
cit maliciā. **Attigit**
^{f nente. f iudeoz.} ^{f ab eterno vsq̄ i eternū sine}
ergo a fine vsq̄ ad finez fortit: et
^{f resistentia.} ^{f misericorditer et equaliter.}
disponit oia suauit. **Hac amaui**
^{f ego virgo elegi hāc sapiam christū: cui iuuentu-}
et exquisiui eam a iuuetute mea: s
^{f tē/pulchritudinē et virginitatē de dicaui.}
a deo mihi dari.

bum patrū descen-
debant tūc sancti.
o Et a ling. co
inquit. id ē verbis
scurrilibus et im-
mūdis. **p** Et a
verbo mēda. scz
permissi. **q** Et
rege ini. i. a diabo-
lo: qui est rex super
oēs filios superbig-
r. **Et a lin. inu-**
sta. id ē calumniā/
te alios sine causa.
s Lib. me. f̄m
multitudinē miseri-
cordie nomis tui.
Sapientia vin-
tia vin-
ma. rē.
An̄ inici-
um illius eplē siue
lectiōis scribit Sa-
lomon sic: **Nemi-**
nem em̄ diligit de-
us nisi eum qui cū
sapientia inhabitat.
rē. Sic sequitur p̄
sēs lectio. **t** Sa-
pientia. i. eterna.
v Et inicit ma.
Atti. er. a fi. vsq̄
ad fi. fortit. i. oia
creata penetrando
sua d̄tute. **r** Et
dispo. oia su. q̄a
dat oib⁹ creaturis
formas et inclinatio-
nes p̄ q̄s mouent
naturaliter acc⁹ su-
os: sicut lapidi gra-
uitatē p̄ quā natu-
ralit̄ tēdit deorsuz.
y Et hāc ama. i.
singularit̄. **z** Et
exquisiui eam a
iuuetute mea.
scilicet perendo eā
a deo mihi dari.

1. Pe. 5. c.

Postilla

D

Pro defunctis

Ea **C**et **a**ss. m. ea
sp. as. i. er. med.
tatiob. insepara-
biliter adherere.
b **C**et **a**ma. fa-
su. for. il. Est enim
decor ante assilans
decori creatoris.
c **C**ene. il. glo.
.i. gloriosaz pitef.
d **C**o. h. d. i. ho
bns p. tuberniu dei
p. charitate: p. quas
ho manet in deo et
de in eo. **e** **C**s
z dñs o. dile. ea.
scz in qtu ipa facit
hoies deo diligibi-
les. **f** **D**octrin
est em di. dei. na
donu sapiē facit ha-
bete subdere se ma-
dat. dñis. **g** **C**et
ele. op. illi. Ma-
per ipam elegit ho
opa deo placita.

a z **q**uestui mibi ea spola assumere:
b et amator factus sum forme illius.
c Benerositate illius glorificat co-
d tuberniu habes dei. Sed et dñs
f omniu dilexit eam. Doctrin e em
g disciplie dei z electrix opep illi.

Alia epla q legit i missis cob
p defucti. Apoc. xiii. c. i medio

In diebus il-
lis. Audiu voce de
celo dicentem mibi:

Scribe beati mortui qui in dño
moriut. Ammodo ia dicit spūs:
vt requiescant a laboribus suis.

Opera em illoru sequunt illos.

Alia epla q legit in pñtia de-
fucti. i. 2 heb. iii. d. circa mediu.

Nolum autē
vos ignorare frēs d
dormientib. vt nōn q

cōtristemini sicut z ceteri qui spē
non habent. Si em credimus q

iesus mortuus est et resurrexit:

Nost. aut
vol. ig. Postilla
fra. 2c.
An inci-
um illi eple scribit
s. paul. in eo. ca. di.
Rogam. vos frēs
vt honeste ambule-
tis ad eos q foris
sūt: z nullius aliqd
desideretis. Tunc
statim sequit pñs
epla. p. **C**holu.
vos ig. frēs 2c.
Boz. i. de mortuis
qs dormientes ap-
pellat. p. resurre-
ctiois facultatē: ita
em de facili excita-
bunt d. morte sicut
dormientes a sono.
q **C**et nō cō. in
cōsolabili i morte
amicoz. **r** **C**sic
z ceter. s. infideles.
s **Q**ui spē nō
ha. s. resurrectiois
future. Sciēduz q
infideles q nō hnt fi-
dē resurrectiois: ta-
les hnt magnā caz
amicos defunctos
lugēdi qñ in cōsola-
biliē: nō autē christi-
ani q hnt spē resur-
gēdi: pp. qd rephe-
sibile ē christianis
imoderate mortu-
os lugere: qz i h. as-
sistant infidelib. spez
future resurrectio-
nis nō hntib. Lu-
gere aut defuctos
moderate ē op. pi-
etat. **t** **C**s em
cred. q. le. 2c. Si
p. quia: nā ad arti-
culos fidei pñet
credere. **z** **C**elum de

Postilla

In die illi
Aud. vo-
ce de ce-
dicē. 2c.
Scribe tanq
rem nobilissimaz.
Cet i mor. q i
do. mo. 2y. i. cō-
fessioe dñi nri iesu
christi. **C**am-
mō ia di. spi. scz
scctūs: qui cū patre
z filio ē vnus deus
Cet re. a la-
su. nā in beatitudi-
ne appetitus tota-
liter quietabitur.
Copa em il-
scz q sūt meritoria
virē pñe. **C**se-
quunt illos. i. in
bitudine quā reci-
piunt pro ipis.